

erc" izhaja vsaki
k, datiran z dnevom
slednje nedelje.

učnina velja za Av-
o: za celo leto
one, za pol in četrt
razmerno; za Ogr-
4 K 50 vin. za celo
za Nemčijo stane
celo leto 5 kron, za
ariko pa 6 kron;
drugo inozemstvo se
ni naročnino z ozi-
na visokost pošt-
e. Naročnino je pla-
naprej. Posamezne
se prodajajo po 6 v.
dnštvo in uprav-
vo se nahajata v
ju, gledališko po-
slojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 2-50, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

štev. 34.

V Ptuj v nedeljo dne 25. avgusta 1912.

XIII. letnik.

Čehi in Slovenci.

Odkar so se pričeli slovenski prvaški vodi-
brigati za „visoko politiko“ in s tem zane-
mati domače gospodarsko delo ter v resnici
prijavljati slovensko ljudstvo na beraško palico,
prilizavali so se tudi Čehom in se jih držali
škrice. Mislili so, da bodejo Čehi z znano
brezobzirnostjo razne slovenske velikaše
snilni v ministerske portefeje. Zato so pričeli
na vse tone in brenkati na vse strune melo-
o „bratski vzajemnosti“ med Čehi in Slo-
venci.

Mi na to megljeno „bratsko vzajemnost“ od
začetka nismo verovali. Vsa češka poli-
a je bila vedno tako grozovito sebična in
brezobzirna, da je morala povečati splošno an-
tijo, ki vlada po vsem svetu proti vsiljivim
domom. Tem ljudem — to smo vedeli naprej
je tudi „slovenska vzajemnost“ le sredstvo v
svoje dobičkalne namene; za lastni dobiček
odajo vsak hip interese „bratskega“ sloven-
ega naroda; zaradi „ljubezni“ do Slovencev
popustijo ti „slovenski židovi“ niti črkice
njih egoističnih zahtev.

Mi smo to davno že vedeli in pravili in
sali. Želi smo za svoje svarilo seveda le znane
ovke o našem „nemčurstvu“.

In slovensko časopisje je pisarilo vedno na-
slavospeve češki politiki. Slovenci so poši-
svoje sinove v Prago študirati, da so tam
političnih pretepov zapravljal mlada svoja leta.
tudi v domovini so odpirali vsiljivim Čehom
ata na stečaj. Na Koroškem so importirali
ke duhovnike, ki so večinoma naravnost fa-
tični sovražniki vrlih koroških domačinov.
adi na Štajerskem se čuti že prav občutno
ski vpliv. Kjerkoli imajo slovenski narodnjaki
taj govoriti, vtihotaplja jo Čehi. In na Kranj-
bar imel kot eno glavnih točk svojega ko-
pejskega zistema nastavljanje Čehov v vseh
njih in zasebnih boljših službah.

Slovenski voditelji sami smatrajo menda
vence za hlapce in prosijo v narodni navdu-
nosti „brate“ Čehi, naj postavijo nogo na
nik teh hlapcev in naj jim zaradi „slovenske
zajemnosti“ sjejo boljši košek kruha.

Tako so Čehi polagoma kot uradniki, du-
vniki, agenti, inženirji, monterji itd. pričeli
ploviti slovenske pokrajine. In stara ježeva
vest se je pričela uresničevati: lisica je ježa
milosti v svojo jamo sprejela, in jež je lisico
njene jame potisnil.

Najhujše pa se čuti v slovenskih pokrajinah
živ čeških bank in denarnih zavodov.
šodljivost tega vpliva so danes že nekateri
slovensko-narodni listi sami izpoznali. Tako je
p. dnevnik „Dan“, ki je naravnost strupeni
sražnik vsega, kar je nemško, pred kratkim
inesel zanimivi članek, iz katerega naj posna-
mo le nekaj važnejših točk:

„Dan“ trdi, da so pomanjkanja denarja pri
slovenskih zadrugah zlasti češke banke krive.
te banke povzročajo pravi lov na hranilne vloge
hčejo s tem slovensko združništvo uničiti.
a več kot judovski način spravljajo slov. po-

sojilnice v svojo odvisnost. Ako je kakšna slov.
posojilnica v težavah, potem ji priskoči takoj
češka banka in hoče najprej imena njenih vlo-
nikov izvedeti. Kadar izve banka ta imena, gredo
njeni uradniki takoj k vložnikom in jih z vsemi
mogočimi obljubami prisilijo, da vzamejo svoj
denar iz slovenske posojilnice in ga vložijo v
češke banke. Posojilnica plačuje vložniku 4 do
4 1/2% obresti; sama pa mora pri banki denar
za 8 do 9% vzeti. Tako se prične obupani boj
med banko in posojilnico; kmalu podleže seveda
posojilnica in banke ustanovijo v dotičnem kraju
svojo filijalko. „Dan“ pravi, da so češke
banke na ta način v zadnjih letih najmanj 10
milijonov kron hranilnih vlog iz slov. posojilnic
potegnile; dale pa so posojilnicam le male svote
po visokih obrestih. Najzadnejše slov. posojilnice
so v zvezi s češkimi bankami, katerim gredo
prav mnogokrat na lim. Kadar je preveč de-
narja, se ugodnih ponudb bank komaj nbranjajo;
kadar pa pridejo težave, izročene so posojilnice
popolnoma tem bankam. Češke banke plo-
vejo tudi večidel pod slovensko zastavo, čeprav
njih ravnatelji niti ene slovenske besedice ne
razumejo. Tako si Čehi iz slovenske-
ga prometa velikanske dobičke
izprešajo. Čehom je treba enkrat odkrito
besedo povedati. V Bukovini so jim Rumuni in
Rusini že zobe pokazali in tudi Slovenci bodejo
njih brezobzirnost kmalu razkrinkali itd. itd.

Tako piše torej slovensko-narodni list „Dan“,
kateremu se gotovo ne more „nemčurstva“ oči-
tati. In zdaj vprašamo: Ali nismo imeli
mi pri „Stajercu“ prav, ko smo sva-
rili pred češko požrešnostjo? Bilo
je tako, kakor vedno: kadar sprožimo mi pa-
metno misel, nas slovenski narodnjaki obeh strank
opnejo in nas hočejo križati; a čez par let
pridejo sami do tega, da smo imeli prav.
Seveda je potem že večinoma prepozno. In
ti nesrečni prvaški možici govorijo nekaj o „re-
ševanju“ slov. ljudstva; „reševali“ bodejo Slo-
vence tako dolgo, da jim bodejo od lakote po-
ginili.

Ali ni res?

SUKNA in modno blago za gospode in gospe
priporoča izvozna hiša 140
Prokop Skorkovsky in sin
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne
cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

ZEFIRE

Politični pregled.

Cesar je pomilostil dne 13. t. m. 56 jet-
nikov in jim odpustil nadaljnje večje. V Mariboru
je bilo 7 jetničarjev pomilostenih.

Državni zbor pričel bode glasom poročila
predsednika avstrijskega delegacije poslanca
Doberniga v drugi polovici meseca septembra
svoje delovanje. Ogrski ministerski predsednik
pl. Lukacs je dejal, da se bode dne 17. sep-
tembra ogrska državna zbornica sešla in de-
gacijo izvolila. V splošnem se misli, da bodejo
delegacije dne 23. septembra zasedanje pričele.

Deželnozborska volitev. Dne 11. septembra
se vrši po pokojnem štajerskem dež. poslancu

pl. Mayr-Melnhofu volitev. To je mandat vele-
posestva in znaša število volilcev le 190 imen.

Napad na avstrijski poštni urad. V avstrij-
skem poštne uradu v Saloniku razstrelil se je
peklenški stroj. Hiša je bila močno poškodova-
na, k sreči pa ni izgubil noben uradnik svo-
jega življenja. Napad se je izvršil gotovo iz po-
litičnih vzrokov od avstrijskih sovražnikov. Na-
pravil je veliko razburjenja. Tudi v raznih dru-
gih krajih mesta Saloniki se je bombe in pe-
kenske stroje našlo. Balkanske šege postajajo
pač vedno bolj zanimive.

Državni dolgovi posameznih velevladi zna-
šajo glasom zadnjih statistik skupaj okroglo
188 milijardov, 437 milijonov in 591.000
kron. Ta denar ima toliko [vrednosti] ka-
kor okroglo 88.000 centov izdelanega zlata.
Za to zlato zopet bi bilo treba na železniški
voznji 440 vagonov ali 15 navadnih tovornih
vlakov. Seveda je izključeno, da bi se zamoglo
velikansko to svoto v zlato izmenjati. Kajti
kakor rečeno znaša ta svota 437 1/2 milijardov,
medtem ko znaša vrednost vsega zlata po celim
svetu samo osmi del te svote, torej okroglo 24
milijardov kron. V posameznem oziru pa so
zlasti državni dolgovi sledečih držav zanimivi
(absolutne številke): največ dolga ima Francoska
(več kot 31 milijardov t. j. 31.000 milijonov);
potem pride Nemčija (skoraj 24 1/2 milijardov);
Rusija (23 1/2 milijardov); Anglija (17 1/2 milijar-
dov); Italija (12 1/2 milijardov); Avstrija
(12 1/4 milijardov); Španija (9 milijardov); Ja-
panska (6 1/2 milijardov); Portugal (4 1/2 milijar-
dov); Turčija (2 1/2 milijardov). Še bolj zanimive
pa so relativne številke, to je one, ki kažejo te
državne dolgove v razmerju z velikostjo dotične
države odnosno s številom njenega prebivalstva.
V tem relativnem oziru ima mali Portugal naj-
več dolga (na vsacega portugalskega prebivalca
pride 818 kron državnega dolga); potem pride
Francoska (790 kron na prebivalca); Španija
(457 kron); Turčija (447 kron); Nemčija (402
kron); Anglija (397 kron); Italija (368 kron);
Avstro-Ogrska (241 kron 70 vin.); Ru-
sija (186 kron) in Japonska (125 kron 50 vin.
na vsacega prebivalca). V teh številkah vidimo,
da glede državnega dolga naša država ni ravno
slaba.

Politični obisk. Francoski ministerski pred-
sednik Poincaré mudil se je te dni v Peters-
burgu. Razven večjih slavnosti vršile so se tudi
pomembne politične konference pred rusko in
francoske vlado.

Papež in Rusija. Na Ruskem se je pričela
v zadnjih časih huda agitacija za prestop iz
pravoslavne v rimsko-katoliško vero. Sodi se,
da je le v zadnjem času več kot pol milijona
oseb prestopilo. A vrhovna cerkvena oblast na
Ruskem, t. z. „sveti sinod“, ne pozna v tem
oziru nobene šale. Ruska vlada je postala vsled
tega v Rim prvo oistro pismo, v katerem trdi,
da ta katoliška agitacija ne odgovarja ruskim
temeljnim postavam. Tako se je razvil med Ru-
sijo in papežem prepir, ki se ga doslej še ni
moglo ublažiti. Ruska vlada hoče ravno, da bi
njeni podaniki po drugi poti v nebesa prišli,
nego določa to rimski papež.